



Soortgericht onderzoek

Molenvaart Brunssum

– In het kader van de Flora- en faunawet –



Regelink
Ecologie & Landschap



Bosgroep Zuid Nederland



Soortgericht onderzoek Molenvaart Brunssum

In het kader van de Flora- en faunawet

november 2015

Opdrachtgever

Gemeente brunssum
t.a.v. Dhr. L. Vanhommerig
Postbus 250
6440 AG Brunssum
t (045) 52 78 405
leo.vanhommerig@brunssum.nl

Opdrachtnemer

Bosgroep Zuid Nederland
Huisvenseweg 14
5591 VD Heeze
Postbus 106
5660 AC Geldrop
t (040) 2066360
f (040) 2066361
www.bosgroepen.nl

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Brunssum
Titel: Soortgericht onderzoek Molenvaart Brunssum
Status: Definitief
Datum: november 2015
Auteur(s): R. Schreurs, P. Twisk, ing. J.C.J. Truijen
Collegiale toets): P. Twisk

Contactpersoon: Ing. J.C.J. Truijen
Projectnummer: RA15189-01/15051755
Offertenummer: JT/15051755

© Coöperatieve Bosgroep Zuid-Nederland U.A, november 2015

Inhoudsopgave

1	Inleiding	6
1.1	Aanleiding	
1.2	Doel	
1.3	Leeswijzer	
2	Werkwijze en inspanning	7
2.1	Vaatplanten	
2.2	Rugstreeppad (<i>Bufo calamita</i>)	
2.3	Levendbarende hagedis (<i>Zootoca vivipara</i>) en hazelworm (<i>Anguis fragilis</i>)	
2.4	Jaarrond beschermde vogelnesten	
2.5	Vleermuizen	
2.6	Volledigheid inventarisatie	
3	Omschrijving plangebied	10
4	Resultaten	11
4.1	Algemeen	
4.2	Vaatplanten	
4.3	Amfibieën	
4.4	Levendbarende hagedis en hazelworm	
4.5	Vogels met jaarrond beschermde nesten	
4.6	Vleermuizen	
4.6.1	Watervleermuis	11
4.6.2	Gewone dwergvleermuis	11
4.6.3	Ruige dwergvleermuis	12
4.6.4	Laatvlieger	12
5	Ingreep	13
6	Toetsing aan de flora- en faunawet	14
6.1	Vaatplanten	
6.2	Amfibieën	
6.3	Levendbarende hagedis	
6.4	Gewone dwergvleermuis	
6.5	Samengevat	
7	Conclusies en aanbevelingen	16
7.1	Conclusies	
7.2	Aanbevelingen	
8	Geraadpleegde bronnen	17
8.1	Literatuur	
8.2	Websites	

<i>Bijlage 1</i>	Foto-impressie plangebied	19
<i>Bijlage 2</i>	Verspreidingskaarten	21
<i>Bijlage 3</i>	Flora- en faunawet	27

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Brunssum is van plan om het plangebied gereed te maken voor de oplevering als bouwgrond.

Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om voorafgaand aan de ingreep onderzoek te doen naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna.

Uit een ecologische potentie-inschatting van Bosgroep Zuid Nederland/Regelink ecologie & Landschap (april, 2015) blijkt dat in het plangebied mogelijk plant- en diersoorten voorkomen. Daarom heeft Bosgroep Zuid Nederland geadviseerd om in het plangebied aanvullend onderzoek te verrichten naar:

- beschermde vaatplanten;
- rugstreeppad (*Bufo calamita*);
- levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en hazelworm (*Anguis fragilis*);
- jaarrond beschermde vogelnesten;
- foerageergebied en vliegroutes vleermuizen.

1.2 Doel

Met behulp van dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke van de bovengenoemde soort(groep)en komen voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige beschermde soort(groep)en?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden werkwijze en inspanning beschreven, hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het plangebied. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het soortgericht onderzoek gepresenteerd. De ingreep wordt in hoofdstuk 5 omschreven.

Vervolgens zijn de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de aanwezige soorten en getoetst aan de Flora- en faunawet (hoofdstuk 6). In hoofdstuk 7 volgen de conclusies en aanbevelingen. Ten slotte is een korte literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 8).

Bij het opstellen van deze rapportage is uitgegaan van de definities zoals aanwezig op de website van Regelink Ecologie & Landschap

(<http://www.regelink.net/kenniscentrum/definities-vleermuizenonderzoek/>)

2 Werkwijze en inspanning

Op 28 april, 8 mei, 13 en 19 juni, 4 en 16 juli, 9 en 21 september 2015 werd het plangebied Molenvaart Brunssum geïnvventariseerd op de in hoofdstuk 1 benoemde soorten. De toegepaste onderzoeksmethoden worden in dit hoofdstuk nader toegelicht.

Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van de te onderzoeken soorten (Tabel 1).

Tabel 1. Datum en tijdstip van en weersomstandigheden tijdens de inventarisaties.

Datum	Tijdstip	Type onderzoek	Naam medewerker	Weersomstandigheden
28-04-2015	middag	jaarrond beschermde nesten	R. Schreurs	12 °C, licht bewolkt, droog, 4 Bft
28-04-2015	middag	vaatplanten voorjaarsflora	R. Schreurs	12 °C, licht bewolkt, droog, 4 Bft
08-05-2015	avond	rugstreeppad	R. Schreurs	12 °C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
08-06-2015	ochtend	reptielen	R. Schreurs	15 °C, onbewolkt, droog, 2 Bft
29-06-2015	ochtend	reptielen	R. Schreurs	20 °C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
29-06-2015	ochtend	vaatplanten	R. Schreurs	20 °C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
13-06-2015	avond	vleermuizen	B. van de Wijden	20 °C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
13-06-2015	avond	rugstreeppad	B. van der Wijden	20 °C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
04-07-2015	avond	rugstreeppad	B. van der Wijden	28 °C, licht bewolkt, droog, 0 Bft
04-07-2015	avond	vleermuizen	B. van de Wijden	28 °C, licht bewolkt, droog, 0 Bft
16-07-2015	ochtend	reptielen	R. Schreurs	20 °C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
09-09-2015	ochtend	reptielen	R. Schreurs	17 °C, onbewolkt, droog, 0 Bft
21-10-2015	ochtend	reptielen	R. Schreurs	16 °C, licht bewolkt, droog, 3 Bft

2.1 Vaatplanten

De aanwezige beschermde vaatplanten zijn tijdens twee veldbezoeken geïnvventariseerd. Het eerste veldbezoek vond plaats op 28 april 2015. Gedurende dit bezoek werd de aanwezigheid van voorjaarsflora onderzocht. Het tweede veldbezoek vond plaats op 29 juni 2015. Daarbij zijn de verschillende ecotopen doorlopen en werden de standplaatsen ingevoerd in een PDA met GPS.

2.2 Rugstreeppad (*Bufo calamita*)

Het voorkomen van de rugstreeppad is tijdens drie veldbezoeken onderzocht door te luisteren naar kooractiviteit. Kooractiviteit is het roepen van de mannelijke dieren en is over grote afstanden te horen. De drie veldbezoeken vonden verspreid over het seizoen plaats op avonden met geschikte weersomstandigheden.

Bovengenoemde methode werd aangevuld met eventuele zichtwaarnemingen van de dieren. Zo konden rugstreeppadden mogelijk worden aangetroffen onder de tapijttegels die zijn gebruikt voor het reptielenonderzoek (zie hoofdstuk 2.3).

2.3 Levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en hazelworm (*Anguis fragilis*)

Het voorkomen van levendbarende hagedis en hazelworm werd vastgesteld door zichtwaarnemingen. In de maand mei kunnen beide soorten zonnend worden aangetroffen. In de ochtend warmen de hagedissen zich op in de zon en zijn ze goed zichtbaar op deze zonnige plekken. Bovendien zijn de dieren in deze periode het meest actief omdat zij zich dan voortplanten.

Daarnaast is er gewerkt met tapijttegels om met name het voorkomen van de hazelworm vast te stellen. Onder deze tapijttegels zoeken hazelwormen schuilmogelijkheid en warmen ze op. De tapijttegels werden gedurende vier bezoeken verspreid over het jaar geïnventariseerd om seizoensmigratie waar te kunnen nemen.

Ook eventueel andere aanwezige reptielensoorten en amfibieën kunnen onder deze tapijttegels worden aangetroffen.

2.4 Jaarrond beschermde vogelnesten

De aanwezigheid van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest werd visueel geïnventariseerd met behulp van een verrekijker. De vaak grote nesten zijn goed zichtbaar als de bomen nog niet vol in blad staan. Dit onderzoek werd uitgevoerd tijdens één veldbezoek op 28 april 2015.

2.5 Vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken werd de aanwezigheid van vleermuizen op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Pettersen D240x) werd de echolocatie die vleermuizen uitzenden hoorbaar gemaakt voor mensen.

Wanneer de soort op grond van frequentie, klank en ritme niet met zekerheid kon worden bepaald, werd een opname gemaakt met een extern opnameapparaat (type: Roland Edirol R09H). Met behulp van het computerprogramma Batsound werden de opnamen nader geanalyseerd. Hierbij werden de criteria zoals beschreven door Arjan Boonman (www.batecho.eu) toegepast. Door daarnaast zoveel mogelijk visueel waar te nemen werd de determinatie geverifieerd en werd het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld.

Gedurende de zomer werden de bezoeken direct vanaf zonsondergang tot twee uur na zonsondergang of vanaf twee uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst uitgevoerd. Het onderzoek was gericht op aanwezigheid van foeragerende vleermuizen en vliegroutes van vleermuizen; de aanwezigheid van verblijfplaatsen was op voorhand al uitgesloten.

2.6 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2013 zoals vastgesteld door Gegevensautoriteit Natuur, de richtlijnen van Floron en Sovon en volgens de Soortenstandaarden Levendbarende hagedis, Hazelworm en Rugstreeppad.

De inventarisatie is een steekproef gebaseerd op momentopnames. Hierdoor is niet uitgesloten dat niet waargenomen soorten en functies op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is acceptabel omdat de Flora- en faunawet een initiatiefnemer vraagt te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Met de gekozen methode en inspanning is voldoende invulling gegeven aan artikel 2 (Zorgplicht) van de Flora- en faunawet. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

3 Omschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Molenvaart in Brunssum, in de provincie Limburg. In Figuur 1 is de begrenzing van het plangebied met rood aangegeven. Het plangebied wordt aan de zuidzijde begrensd door de Molenvaart, aan de westzijde door de Provincialeweg, aan de noordzijde door een gedeeltelijk gedempte plas en aan de oostzijde door milieupark Brunssum. In totaal heeft het plangebied een oppervlakte van 3,7 hectare.



Figuur 1: Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2015. NB. als gevolg van recente veranderingen komt de plattegrond niet overeen met de omstandigheden tijdens het onderzoek.

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig (zie ook de foto's in Ecologische Quicksan Molenvaart Brunssum, april 2015):

- nat, extensief beheerd grasland;
- breed, ondiep stilstaand water (> 2 meter breed, < 1 meter diep) te karakteriseren als brede poel; de huidige omvang van de vijver is substantieel kleiner dan die van het water afgebeeld in Figuur 1;
- dunne loofbomen (diameter borsthoogte < 25 cm) bestaande uit o.a. gewone es (*Fraxinus excelsior*) en populier (*Populus sp.*);
- dikke loofbomen (diameter borsthoogte > 25 cm), zonder holtes (soorten: gewone es en populier);
- lage, opgaande begroeiing in de vorm van struweel, bestaande uit o.a. gewone vlier (*Sambucus nigra*), lijsterbes (*Sorbus aucuparia*) en rode kornoelje (*Cornus sanguinea*);

Het plangebied betreft een voormalige waterbuffer met een grote poel, grazige laagtes en bosschages en struwelen. Plaatselijk is de grond buitengewoon nat. In het plangebied bevindt zich eveneens een amfibieënscherm rondom de vijvers.

4 Resultaten

Hieronder worden per soortgroep de resultaten besproken. Zie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** voor de plattegronden met waarnemingen.

4.1 Algemeen

In het plangebied is een poel aanwezig. Ten tijde van het onderzoek is een deel van deze poel dichtgestort. Ook is een rij populieren aanwezig waarvan de wortels ten tijde van het onderzoek zijn aangeaard. Dit kan funest zijn voor deze bomen.

4.2 Vaatplanten

In verschillende populieren langs de rand van de vijver en in het meer open terrein is maretak (*Viscum album*) aanwezig. Op een locatie zijn enkele tientallen exemplaren van de slanke sleutelbloem (*Primula elatior*) aanwezig.

4.3 Amfibieën

De rugstreeppad is niet waargenomen in het terrein. In de poel en in de directe omgeving hiervan zijn gewone padden (*Bufo bufo*) en bastaardkikkers (*Rana klepton esculenta*) aanwezig.

4.4 Levendbarende hagedis en hazelworm

Op 16 juli 2015 is een zonnende levendbarende hagedis waargenomen aan de zuidzijde van het plangebied. Hazelworm is niet aangetroffen in het plangebied.

4.5 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Er zijn geen nesten aangetroffen van vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is.

4.6 Vleermuizen

Hieronder worden de waarnemingen per soort weergegeven.

4.6.1 Watervleermuis

Op 13 juni werd een foeragerende watervleermuis waargenomen boven de poel.

4.6.2 Gewone dwergvleermuis

Tijdens de inventarisaties werden verspreid over het plangebied gewone dwergvleermuizen foeragerend waargenomen. Het betrof naar schatting tien tot vijftien dieren. De meeste waarnemingen werden gedaan nabij de rij populieren die in noord-zuidrichting door het terrein loopt.

Op 4 juli werd een aanzienlijk lager aantal foeragerende dieren vastgesteld dan op 13 juni. Voorts werd op 4 juli een vliegrouete vastgesteld van gewone dwergvleermuizen langs deze rij populieren in de richting van het beekdal.

Gezien het aantal van tien tot vijftien foeragerende gewone dwergvleermuizen en de periode van het jaar waarin ze werden waargenomen, de kraamperiode, moet worden aangenomen dat het plangebied een essentieel foerageergebied is voor deze soort. Met name de rij populieren vormt hiervan een belangrijk onderdeel. Onduidelijk is of de rij

populieren een essentieel onderdeel is van de vliegroute, aangezien deze vliegroute alleen tijdens het tweede bezoek is waargenomen.

4.6.3 Ruige dwergvleermuis

Op 13 juni werd een foeragerende ruige dwergvleermuis waargenomen boven de poel in het plangebied.

4.6.4 Laatvlieger

Tijdens beide bezoeken werden foeragerende laatvliegers in het plangebied waargenomen. Het betrof naar schatting twee tot vier dieren.

5 Ingreep

De initiatiefnemer wil het plangebied Molenvaart Brunssum gereed maken voor bebouwing. Ingrepen die daartoe in het plangebied moeten plaatsvinden bestaan voornamelijk uit:

- dempen vijver;
- kappen bomen en verwijderen vegetatie;
- bouwrijp maken van de grond;
- het uitvoeren van nieuwbouw.

De Flora- en faunawet hanteert een aantal belangen waaronder een ingreep kan vallen. Onderhavige ingreep valt onder het volgende belang:

j. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

In de Habitatrichtlijn wordt dit belang niet genoemd, zodat voor soorten die ook via deze richtlijn beschermd zijn, dit belang mogelijk niet van toepassing is.

Tijdens het uitgevoerde onderzoek werd de indruk verkregen dat een deel van de hiervoor genoemde werkzaamheden inmiddels in gang is gezet.

6 Toetsing aan de flora- en faunawet

Hieronder wordt per soort(groep) besproken welk effect de voorgenomen ingreep kan hebben en of dit leidt tot overtreding van de Flora- en faunawet.

6.1 Vaatplanten

In het plangebied groeit maretak op de aanwezige populieren. Bij het verwijderen van de bomen verdwijnen ook deze planten. De ingreep heeft daarmee een negatief effect op maretak. Dit is een overtreding van de Flora- en faunawet. Voor de ingreep moet daarom een ontheffing Flora- en faunawet worden aangevraagd.

Ook groeit slanke sleutelbloem binnen het plangebied. Als gevolg van de ingreep gaan deze groeiplaatsen verloren. Dit is een overtreding van de in de Flora- en faunawet opgenomen zorgplicht. Door een aangepaste werkwijze is deze overtreding te voorkomen en is ook een overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen. Hiervoor dient voor de ingreep een mitigatieplan te worden opgesteld.

6.2 Amfibieën

In het plangebied komen gewone pad en bastaardkikker voor. Bij de ingreep kunnen exemplaren van deze soorten worden gedood. Bij het dempen van de vijver en het verwijderen van de bosschages die fungeren als winterbiotoop kan worden aangenomen dat dieren worden gedood. Dit is een overtreding van de in de Flora- en faunawet opgenomen zorgplicht. Door een aangepaste werkwijze is deze overtreding te voorkomen en is ook een overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen. Hiervoor dient voor de ingreep een mitigatieplan te worden opgesteld.

6.3 Levendbarende hagedis

In het plangebied komt levendbarende hagedis voor. Bij de ingreep kunnen exemplaren van deze soort worden gedood en gaat leefgebied van dit dier verloren. De ingreep heeft daarmee een negatief effect op levendbarende hagedis. Dit is een overtreding van de Flora- en faunawet. Voor de ingreep moet daarom een ontheffing Flora- en faunawet worden aangevraagd.

6.4 Gewone dwergvleermuis

Het plangebied vormt essentieel foerageergebied voor gewone dwergvleermuis. Als gevolg van de ingreep gaat dit foerageergebied verloren. De in het plangebied aanwezige populieren vormen hiervan een belangrijk, waarschijnlijk essentieel onderdeel. Deze rij populieren wordt ook als vliegroute gebruikt. Het is niet duidelijk of dit een essentiële vliegroute betreft. De wortels van de betreffende bomen zijn gedurende de onderzoeksperiode aangeaard. Aangenomen moet worden dat dit funest is voor deze bomen. Het aantasten van leefgebied van gewone dwergvleermuis is een overtreding van de Flora- en faunawet. Voor de ingreep moet daarom een ontheffing Flora- en faunawet worden aangevraagd.

6.5 Samengevat

De voorgenomen ingreep heeft een negatief effect op de lokaal aanwezige populaties van de hierboven genoemde soorten. Het vernielen of wegnemen van slanke sleutelbloem en

maretak, het doden van exemplaren van levendbarende hagedis, gewone pad en bastaardkikker, het wegnemen van leefgebied van levendbarende hagedis en het aantasten van leefgebied van gewone dwergvleermuis zijn overtredingen van de Flora- en faunawet.

Genoemde soorten hebben een ruime verspreiding en komen vrij talrijk in de omgeving van het plangebied voor, zodat de gunstige staat van instandhouding door de ingreep niet in het geding komt.

Toch is het niet toegestaan de ingreep zonder aanvullende mitigerende maatregelen uit te voeren. Artikel 8 van de Flora- en faunawet verbiedt namelijk het vernielen en wegnemen van beschermde soorten planten, artikel 9 verbiedt het doden van exemplaren van beschermde soorten en artikel 11 verbiedt onder andere het vernietigen van vaste rust- en/of verblijfplaatsen.

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom een mitigatieplan opgesteld te worden. Voor maretak, levendbarende hagedis en gewone dwergvleermuis moet een ontheffing Flora- en faunawet aangevraagd worden.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

- In het plangebied komen slanke sleutelbloem en maretak voor. Bij de ingreep worden deze planten vernield of weggenomen.
 - Het plangebied fungeert als foerageergebied voor watervleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone dwergvleermuis. Aangezien een aanzienlijk aantal gewone dwergvleermuizen in het plangebied foerageerde, bovendien tijdens de kraamperiode, moet aangenomen worden dat het plangebied essentieel foerageergebied vormt voor deze soort. Bij de ingreep gaat dit foerageergebied verloren.
 - Door het plangebied loopt langs een rij populieren een vliegroute van gewone dwergvleermuis. Het is niet duidelijk of dit een essentiële vliegroute is; uit voorzorg moet aangenomen worden dat dit wel het geval is. De bomen sterven als gevolg van het recentelijk aanaarden van de wortels, waardoor de vliegroute verloren gaat. Ook bij de ingreep gaat deze vliegroute verloren.
 - In het plangebied komt levendbarende hagedis voor. Bij de ingreep gaat leefgebied van deze soort verloren en worden mogelijk exemplaren van deze soort gedood. Ook kunnen bij de ingreep exemplaren van gewone pad en bastaardkikker worden gedood.
 - Met het uitvoeren van de werkzaamheden wordt de Flora- en faunawet overtreden.
- Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens het Vleermuisprotocol 2013 van de Gegevensautoriteit Natuur, volgens de richtlijnen van Sovon en Floron en volgens de Soortenstandaard Levendbarende hagedis, Hazelworm en Rugstreeppad kan gesteld worden dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd.

7.2 Aanbevelingen

- Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient een mitigatieplan opgesteld te worden waarmee de gunstige staat van instandhouding van de waargenomen soorten gewaarborgd blijft.
- Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient tevens een ontheffing Flora- en faunawet aangevraagd te worden.

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Tirion Natuur.

Gegevensautoriteit Natuur, 2013. Vleermuisprotocol.

[<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>. (19-11-2015)].

Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil, 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html> (19-11-2015)].

Sachteleben, J. & O. von Helversen, 2006. Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat. In: *Acta Chiropterologica* 8(2): 391-401.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Levendbarende hagedis *Zootoca vivipara*.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Rugstreeppad *Bufo calamita*.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Hazelworm *Anguis fragilis*

8.2 Websites

www.batecho.eu

www.telmee.nl

www.vleermuis.net

www.waarneming.nl

www.zoogdieratlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1

Foto-impressie plangebied



Figuur 2: Zicht op westelijk deel plangebied. Populier met diverse groeiplaatsen van maretak



Figuur 3: Zicht op noordelijk deel (richting beekdal) plangebied. Aan de rechterzijde de rij populieren met diverse groeiplaatsen van maretak. De populieren maken onderdeel uit van een vliegroute van kleine dwergvleermuis. Op de achtergrond de aanleg van het grondlichaam voor de Randweg Parkstad Limburg



Figuur 4: Locatie waarneming levendbarende hagedis, zuidzijde plangebied



Figuur 5: Diverse groeiplaatsen van slanke sleutelbloem in greppel.

Bijlage 2

Verspreidingskaarten

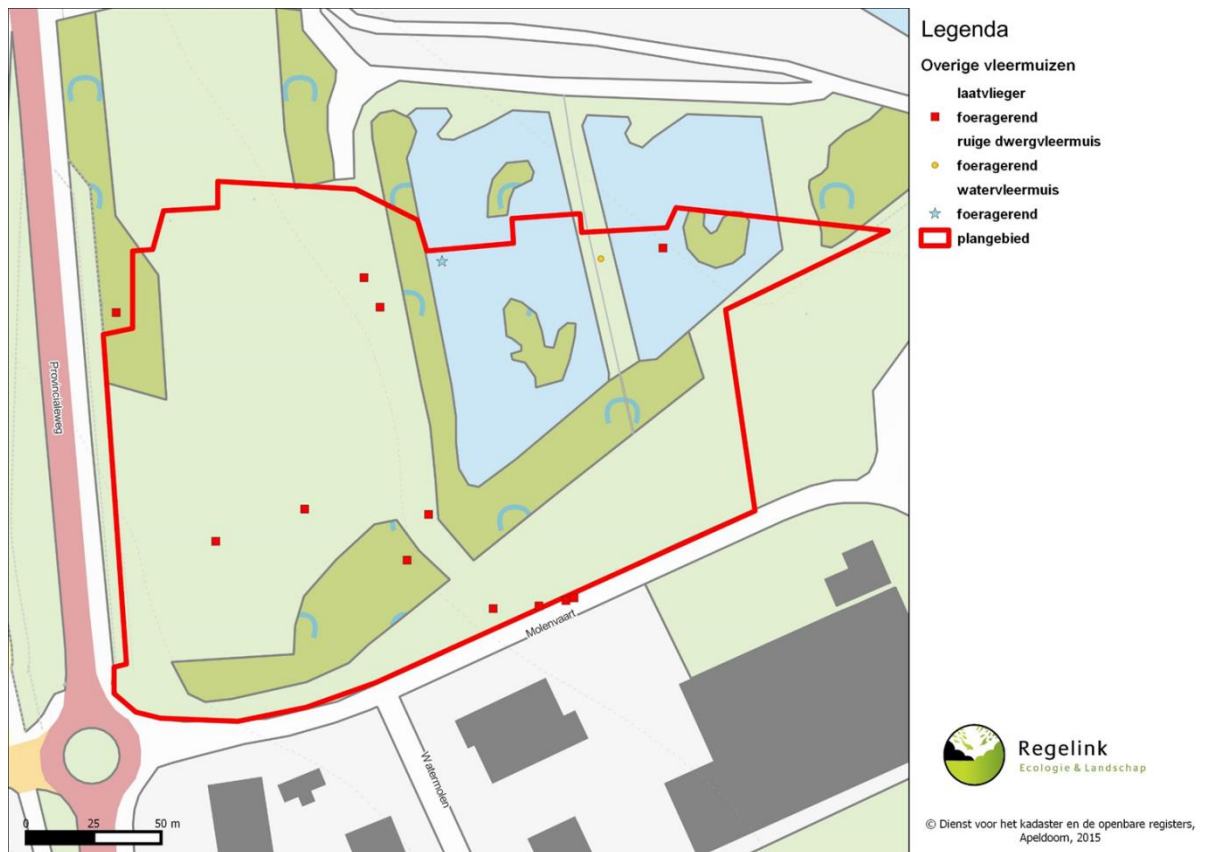












*Bijlage 3***Flora- en faunawet**

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

A. Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepaling welke relevant zijn voor de onderhavige toetsing:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

B. Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Er dient een ontheffing te worden aangevraagd wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1 is. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Daarbij wordt getoetst of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in Tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Alleen bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichtig. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn moet tevens sprake zijn van een van de volgende door de Habitatrictlijn erkende belangen:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV (nu RVO) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat bovendien om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet. Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/ of verblijfplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde locaties terug. De voorwaarden waaraan de nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaak slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Indien een jaarrond beschermd nest is aangetroffen moet altijd een omgevingscheck uitgevoerd worden. Een deskundige dient dan te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

C. Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten op Tabel 2 en Tabel 3 geven.

Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Een overzicht van goedgekeurde gedragscodes is te vinden op:

<http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/flora-en-faunawet-ffw/ontheffing-vrijstelling/gedragscodes>